Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на електронното управление	**Нормативен акт:** Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за удостоверенията за електронен подпис в администрациите (Приета с ПМС № 97 от 16.05.2008 г., обн., ДВ, бр. 48 от 23.05.2008 г., в сила от 13.06.2008 г., изм. и доп., бр. 5 от 17.01.2017 г., в сила от 1.03.2017 г., изм., бр. 47 от 24.06.2022 г., в сила от 24.06.2022 г.)
○ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	◉ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: периода 01.07. – 31.12.2025 г.
Лице за контакт: Мариана Цвяткова Началник отдел „Електронна идентификация“, Дирекция „Електронна идентификация и данни“, Министерство на електронното управление	**Телефон и ел. поща:** тел.: 02/949 2402 ел. поща: M.Tsvyatkova@egov.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1: Остаряла правна уредба, която не е в съответствие с изискванията на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги (ЗЕДЕУУ) и Закона за електронното управление (ЗЕУ).

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Наредбата за удостоверенията за електронен подпис в администрациите (НУЕПА) е приета през 2008 г. на основание чл. 37, ал. 1 от ЗЕУ като е изменяна до настоящия момент три пъти. Част от нейните текстове са архаични, не са съобразени с новите обществени отношения и създават проблеми при прилагането им, свързани с правомощията на служителите, организацията на процеса по издаване на електронни подписи; валидирането и управлението на удостоверенията за електронен подпис.

Така например, ЗЕДЕУУ (чл. 13 - 15) признава три вида електронни подписи – обикновен, усъвършенстван и квалифициран, като само квалифицираният електронен подпис (КЕП) има правна сила, равностойна на саморъчен подпис.

Според ЗЕДЕУУ (чл. 24 и 25) квалифицираните удостоверения за КЕП могат да се издават само от квалифициран доставчик на удостоверителни услуги, вписан в доверителния списък по чл. 22 от Регламент (ЕС) 910/2014. НУЕПА (в действащата си редакция - чл. 2, т. 3 и 4) предвижда

издаване и използване на удостоверения за електронен подпис, които не винаги са квалифицирани или не се издават по реда на ЗЕДЕУУ. Това създава риск администрацията да използва неквалифицирани удостоверения, които нямат изискуемата правна сила и води до правна несигурност.

ЗЕДЕУУ не познава категория „служебен електронен подпис“ - всеки КЕП е личен, независимо в какво качество лицето го използва. Представителната власт се определя от закона, от договор или от упълномощаване, а не от вида удостоверение за електронен подпис. НУЕПА въвежда разграничение между лични и служебни подписи, като със „служебен подпис“ служителите правят изявления от името на администрацията. Това е в противоречие със ЗЕДЕУУ, защото, както е посочено КЕП не може да бъде „служебен“ –негов титуляр е физическото лице, което създава подписа, но може да се използва при упражняване на служебни функции.

НУЕПА съдържа текстове с различни основания и процедури, които не съвпадат с тези по ЗЕДЕУУ, сложни и тромави са, и се нуждаят от опростяване.

Следователно, НУЕПА се опитва да регулира материя, вече уредена на ниво закон и европейски регламенти, и въвежда понятия, които не съществуват в ЗЕДЕУУ.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен в рамките на съществуващата нормативна уредба, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Съществуващата нормативна уредба не позволява решаване на проблема, защото:

• урежда категории подписи, които не съществуват по закон;

• е в противоречие с националното, респ. европейското право;

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Задължителните действия са следните:

1. ЗЕДЕУУ:

- постановява, че електронен документ, подписан с КЕП, има правна сила, равна на тази на саморъчен подпис (чл. 14 и чл. 13, ал. 4);
- урежда, че квалифицирани удостоверения могат да се издават само от доставчици, вписани в доверителния списък, поддържан от КРС (чл. 24–25);
- установява изчерпателни правила за спиране и прекратяване на удостоверения (чл. 29–30).

2. Закон за нормативните актове (чл. 15, ал. 1): подзаконовите нормативни актове не могат да противоречат на законите. Съществуването на категории подписи в НУЕПА, които не са предвидени в ЗЕДЕУУ, е несъответствие, което следва да бъде отстранено.

От гореизложеното следва, че измененията на НУЕПА са необходимост, наложена от по-висшестоящи правни актове. Налице е задължение:

- да се премахнат неквалифицираните удостоверения за електронен подпис;
- да се въведе изключителна употреба на КЕП;
- да се осигури съответствие на уредбата със ЗЕДЕУУ.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт, както и анализи за изпълнението на политиката.

Проблем 2: Необходимост от високо ниво на осигуреност на средствата, с които служителите в администрацията се идентифицират в електронна среда и липса на унифицирани изискванията за използване на квалифицирани удостоверения за квалифициран електронен подпис (КУКЕП) във всички администрации.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Използването на КЕП като средство за електронна идентификация, поради липсата на изградена схема за електронна идентификация съгласно Закона за електронната идентификация, изисква съобразяване на НУЕПА с тази практика, както и с изискванията на Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги (НОИИСРЕАУ).

Дигиталната трансформация на администрацията предпоставя електронната идентификация на служителите да е с високо ниво на осигуреност не само, когато извършват волеизявления или изпращат съобщения от името на администрацията, а и когато вписват, заличават, извличат, предоставят и изпращат данни от автоматизирани информационни системи, достъпват системи за електронен документооборот, в т.ч. при осъществяване на дейности по възлагане, изпълнение, контрол по изпълнението и отчитане на задачи. Това изискване цели да гарантира надеждна идентификация на служителите при достъп до чувствителна или персонална информация; да подобри контрола и отчетността при извършване на действия по електронен път от името на администрацията и да осигури съответствие с приложимите разпоредби относно киберсигурността и защитата на личните данни.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен в рамките на съществуващата нормативна уредба, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Съществуващата нормативна уредба не позволява решаване на проблема, защото:

- урежда категории подписи, които не съществуват по закон;
- е в противоречие с националното, респ. европейското право;
- не гарантира правна сигурност и признаваемост на електронните изявления;
- съдържа остарели текстове, несъвместими със ЗЕДЕУУ и ЗЕУ.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Задължителните действия са следните:

1. Закон за нормативните актове (чл. 15, ал. 1): подзаконовите нормативни актове не могат да противоречат на законите. Съществуването на категории подписи в НУЕПА, които не са предвидени в ЗЕДЕУУ и НОИИСРЕАУ, е несъответствие, което следва да бъде отстранено.

2. Закон за електронното управление (чл. 41 и сл.): регламентира обмена на електронни документи между администрациите при условия на сигурност и правна валидност, което предполага използването на квалифицирани електронни подписи и удостоверения в съответствие със ЗЕДЕУУ и Регламента eIDAS.

От гореизложеното следва, че измененията на НУЕПА са необходимост, наложена от по-висшестоящи правни актове. Налице е задължение:

- да се въведе изключителна употреба на КЕП като средство за електронна идентификация на служителите в администрацията;
- да се осигури съответствие на уредбата със ЗЕДЕУУ.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт, както и анализи за изпълнението на политиката.

Проблем 3: Създаване на възможност валидирането на електронни подписи да се основава на всички КУКЕП, издавани от квалифицирани доставчици на удостоверителни услуги на територията на Европейския съюз

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

При действието на Регламент (ЕС) № 910/2014 г. на Европейския парламент и на Съвета относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО, изменен с Регламент (ЕС) № 2024/1183, квалифицираният електронен подпис, основан на квалифицирано удостоверение, издадено в една държава членка на Европейския съюз, се признава за квалифициран електронен подпис във всички други държави членки – чл. 25, пар. 3.

За прилагане на практика на цитираната разпоредба и с цел информираност на гражданите и бизнеса всяка държава членка създава, поддържа и публикува доверителни списъци, които съдържат информация за доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги, за които носи отговорност, както и за предоставяните от тези доставчици квалифицирани удостоверителни услуги (чл. 22, пар. 1 от Регламент (ЕС) № 910/2014 г.). От своя страна, Европейската комисия предоставя на обществеността, чрез сигурен канал, информацията от всяка държава, подписана и подпечатана по електронен път и във форма, подходяща за автоматизирана обработка (чл. 22, пар. 4 от Регламент (ЕС) № 910/2014 г.) - https://eidas.ec.europa.eu/efda/trust-services/browse/eidas/tls.

Европейската комисия поддържа и инструмент за подписване на електронни документи и валидиране на електронни подписи - https://ec.europa.eu/digital-building-blocks/DSS/webapp-demo/certificate-validation. Чрез посочения инструмент всички сертификати и свързаните с тях вериги, подкрепящи подписите, се валидират спрямо доверителните списъци на всички държави членки и доверителните списъци на трети държави, с които Европейския съюз има сключени споразумения.

С оглед горепосоченото се налага изменение на НУЕПА (чл. 27, ал. 3), с което се предвижда проверката на валидността на електронен подпис да може да се извършва и чрез цитирания инструмент, поддържан от Европейската комисия.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).
Проблемите не могат да бъдат решени в рамките на съществуващото законодателство, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Съществуващата нормативна уредба не позволява решаване на проблема, защото:

- е в противоречие с националното, респ. европейското право;
- не гарантира правна сигурност и валидиране на електронните подписи спрямо всички КЕП, издавани на територията на ЕС;
- съдържа остарели текстове, несъвместими със ЗЕДЕУУ и ЗЕУ.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

1. Закон за нормативните актове (чл. 15, ал. 1): подзаконовите нормативни актове не могат да противоречат на законите. Съществуването на категории подписи в НУЕПА, които не са предвидени в ЗЕДЕУУ, е несъответствие, което следва да бъде отстранено.
2. Закон за електронното управление (чл. 41 и сл.): регламентира обмена на електронни документи между администрациите при условия на сигурност и правна валидност, което предполага валидирането на квалифицирани електронни подписи да е в съответствие със ЗЕДЕУУ и Регламента eIDAS.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на нормативния акт, както и анализи за изпълнението на политиката.

2. Цели:

2.1. По отношение на Проблем 1

Цел: Отмяна на остарели разпоредби и привеждането им в съответствие със ЗЕУ и ЗЕДЕУУ.

С промяната на НУЕПА се цели да се премахнат разпоредби, основани на отменения Закон за електронния документ и електронния подпис и вече несъвместими с действащата нормативна уредба и да се осигури пълна съгласуваност на наредбата с действащите правила за електронно управление и електронните удостоверителни услуги.

2.2. По отношение на Проблем 2

Цел: Въвеждане на единен режим за използване на квалифициран електронен подпис в администрациите и осигуряване на правна сигурност на действията, извършвани от служителите в администрацията

Използването на КЕП като средство за електронна идентификация, поради липсата на изградена схема за електронна идентификация съгласно Закона за електронната идентификация, изисква съобразяване на НУЕПА с тази практика, както и с изискванията на ЗЕДЕУУ и Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги (НОИИСРЕАУ).

Дигиталната трансформация на администрацията предпоставя електронната идентификация на служителите да е с високо ниво на осигуреност не само, когато извършват волеизявления или изпращат съобщения от името на администрацията, а и когато вписват, заличават, извличат, предоставят и изпращат данни от автоматизирани информационни системи, достъпват системи за електронен документооборот, в т.ч. при осъществяване на дейности по възлагане, изпълнение, контрол по изпълнението и отчитане на задачи. Това изискване цели да гарантира надеждна идентификация на служителите при достъп до чувствителна или персонална информация; да подобри контрола и отчетността при извършване на действия по електронен път от името на администрацията и да осигури съответствие с приложимите разпоредби относно киберсигурността и защитата на личните данни.

2.3. По отношение на Проблем 3

Цел: Валидирането на електронни подписи да се основава на всички КУКЕП, издавани от квалифицирани доставчици на удостоверителни услуги на територията на Европейския съюз

По този начин се осигурява взаимното признаване на електронните подписи и пълноправно участие на България в европейското цифрово пространство.

Конкретен график за постигане на целите не би могъл да се разпише. Част от администрациите вече са предоставили на своите служители КУКЕП в изпълнение на задължително разпореждане на министъра на електронното управление № МЕУ-7794/29.05.2025 г. за гарантиране на сигурна и надеждна електронна идентификация на длъжностните лица в администрациите при работа с автоматизирани информационни системи, в т. ч. системи, свързани с предоставяне на електронни административни услуги, системи за електронен документооборот, регистри и др.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

А. Служители в държавната администрация на централно и местно ниво – очакваното пряко въздействие по отношение на служителите е яснота относно правата и задълженията им при използване на КУКЕП и по-строга дисциплина по отношение на сигурността;

Б. Доставчици на удостоверителни услуги – разширяване на кръга субекти, на които те предоставят удостоверителни услуги и по-висока ангажираност с администрациите;

В. Граждани и бизнес – непряко въздействие, изразяващо се в получаването на по-сигурни и по-надеждни електронни административни услуги.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните

актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1: Остаряла правна уредба, която не е в съответствие с изискванията на ЗЕДЕУУ и ЗЕУ

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Алтернативата „без действие“ предполага запазване на действащата НУЕПА.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани положителни въздействия в рамките на този вариант.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

- Администрациите ще продължат да използват съществуващите правила, включително остарели и противоречиви разпоредби;
- Правна несигурност - електронни изявления, които не са подписани с КЕП или по отношение на които не е доказан техния автор, могат лесно да бъдат оспорени пред съда;
- Несъответствие с националното и европейско законодателство;
- Разнородни административни практики и затруднения;
- Рискове за информационната сигурност (неквалифицираните удостоверения не гарантират достатъчна криптографска защита, което увеличава риска от компрометиране на ключове и злоупотреба с електронни подписи);
- Продължаващото съществуване на остарели разпоредби ще затруднява документооборота между администрациите и предоставянето на електронни административни услуги.

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани в рамките на този вариант.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Не са идентифицирани в рамките на този вариант.

Административна тежест:

Не е идентифицирана в рамките на този вариант.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на проект на ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за удостоверенията за електронен подпис в администрациите“

Описание: Този вариант предвижда отмяна на остарели и противоречиви разпоредби, уеднаквяване на правилата за използване на квалифицирани електронни подписи в администрациите и привеждане на наредбата в съответствие със ЗЕУ и ЗЕДЕУУ.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

- Правна яснота и сигурност: премахват се всички разпоредби, основани на отменения ЗЕДЕП и Наредбата се привежда в съответствие със ЗЕДЕУУ и ЗЕУ, което елиминира правната несигурност;
- Гарантира се взаимно признаване на електронните подписи на останалите държави членки на ЕС; българската администрация се позиционира като надежден участник в трансграничния обмен на електронни документи;
- Уеднаквяване на практиките в администрациите - въвеждането на изключително използване на квалифициран електронен подпис елиминира разнородните практики; всички администрации следват един и същи стандарт за сигурност.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се очакват.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани.

Въздействия върху малките и средните предприятия

Не са идентифицирани.

Административна тежест:

Не е идентифицирана при този вариант. Не се въвеждат такси, нови регулаторни режими или нови административни услуги.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.2. По проблем 2: Необходимост от високо ниво на осигуреност на средствата, с които служителите в администрацията се идентифицират в електронна среда и липса на унифицирани изискванията за използване на квалифицирани удостоверения за квалифициран електронен подпис във всички администрации.

Вариант 1 „Без действие“

Описание: Липса на единен режим за използване на квалифициран електронен подпис в администрациите и липса на правна сигурност на действията, извършвани от служителите в администрацията.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани положителни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В случай, че не бъде приет проектът на ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за удостоверенията за електронен подпис в администрациите:

- електронните изявления, подписани с /извършени чрез неквалифициран електронен подпис, могат да бъдат оспорени в съдебни и административни производства;
- ще има за последица неравномерно ниво на сигурност и правна сила на документите;

- ще се подкопае съвместимостта с европейската правна рамка;
- ще се увеличи риска от компрометиране на криптографски ключове и злоупотреба с електронни подписи;
- ще се затрудни документооборота между администрациите;
- няма да се създаде стабилна и актуална нормативна база за предоставяне на електронни административни услуги за гражданите и бизнеса.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:
Не са идентифицирани.

Въздействия върху малките и средните предприятия:
Не са идентифицирани.

Административна тежест:
Не е идентифицирана.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на проект на ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за удостоверенията за електронен подпис в администрациите“

Описание: Този вариант предвижда отмяна на остарели и противоречиви разпоредби, уеднаквяване на правилата за използване на квалифицирани електронни подписи в администрациите и привеждане на наредбата в съответствие със ЗЕУ и ЗЕДЕУУ.

По-специално, се предлагат следните промени:

- Служителите в администрациите ще могат да правят волеизявления и да изпращат електронни изявления само чрез квалифицирано удостоверение за квалифициран електронен подпис (КУКЕП) – предложението е обусловено от необходимостта електронната идентификация на служителите да е с високо ниво на осигуреност;
- Въвежда се изискването, когато служителите вписват, заличават, извличат, предоставят и изпращат данни от автоматизирани информационни системи задължително да използват КУКЕП – предложението е свързано с изискването за високо ниво на осигуреност на средствата за електронна идентификация, използвани от служителите в администрациите;
- КУКЕП да може да се използва от служителите и в случаите, когато достъпват електронни административни услуги в лично качество – предложението е обусловено от факта, че титуляр на електронния подпис може да бъде само физическото лице, което създава подписа; на европейско и национално ниво не съществуват понятия „служебен“ и „личен“ подпис; подписът винаги е личен, а в какво качество се полага зависи от вида услуга, която се достъпва и вида документ, който се подписва; качеството, в което се полага подписа се определя не от удостоверението за КЕП, а от акта за назначение на лицето, от вписването в даден регистър, от упълномощаването и др.
- Облекчена е процедурата относно оформянето на документите във връзка с издаването и подновяването на КУКЕП като е предвидено тя да се определя със заповед на ръководителя на съответната администрация;

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

- електронната идентификация на служителите в администрацията, когато достъпват регистри, вписват, изменят или заличават данни, правят или изпращат електронни изявления; възлагат, съгласуват изпълняват и отчитат задачи, ще е с високо ниво на осигуреност, което съответства на Регламент eIDAS - всяко действие в системите е проверено и свързано с конкретен служител, което намалява риска от злоупотреби и неоторизиран достъп;
- повишаване на информационната сигурност - само квалифицираните удостоверения за КЕП отговарят на най-високите изисквания за криптографска защита; намаляват се рисковете от компрометиране на ключове и злоупотреби;
- намаляване на риска от правни спорове;
- граждани и бизнес получават по-надеждни електронни административни услуги;
- повишава се доверието в дигиталните процеси в публичния сектор;
- заменя се бавният хартиен обмен с бърз, дигитален, намалявайки времето за обработка и оперативните разходи;
- улеснява се взаимодействието между различните звена в администрацията, което е особено важно при използване на общи информационни системи и регистри.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Отрицателни въздействия се наблюдават само по отношение на държавната администрация, която ще има разходи за издаване и подновяване на КЕП. Това увеличава оперативните разходи на администрацията и води до натоварване на бюджета в краткосрочен план. Същевременно, тези разходи трябва да се преценят и в контекста на очакваните ползи:

- по-висока сигурност на електронните документи и намаляване на риска от правни спорове;
- ускорен електронен документооборот, който в дългосрочен план намалява административните разходи (хартия, куриерски услуги, време на служители);
- по-голямо доверие в електронните услуги, което води до по-висока употреба и индиректно икономии.

Следователно, в краткосрочен аспект разходите за издаване/подновяване на КЕП имат отрицателно въздействие (финансово натоварване), разгледан краткосрочно: ефектът е положителен или неутрален, защото модернизацията и унифицирането на процесите водят до икономии и по-висока ефективност, които компенсират първоначалното натоварване.

Голяма част от администрациите вече са осигурили КУКЕП за своите служители и предвиждат този разход в годишните си бюджети и бюджетните прогнози.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Те са предимно косвени и се свеждат до:

- Повишаване на доверието в електронното управление;
- Подобрение на бизнес средата чрез по-надеждни електронни административни услуги.

Административна тежест:

Не е идентифицирана.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.3. По проблем 3: Създаване на възможност валидирането на електронни подписи да се основава на всички КУКЕП, издавани от квалифицирани доставчици на удостоверителни услуги на територията на Европейския съюз

Вариант 1 „Без действие“

Описание: Запазването на действащата уредба без изменения ще доведе до липса на възможност валидирането на електронни подписи да се извършва като се проверяват всички КУКЕП, издавани от квалифицирани доставчици на удостоверителни услуги на територията на Европейския съюз.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани положителни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Пречки пред трансграничните услуги – граждани и фирми от ЕС няма да могат ефективно да използват своите КУКЕП в административни процедури в България.

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

- Проектът на ПМС засяга основно вътрешната организация на държавната администрация и начина, по който тя използва КЕП;
- Не се въвеждат нови изисквания, задължения или такси за МСП;
- МСП не са задължени да подновяват или променят собствените си електронни подписи поради тези изменения.

Административна тежест

Не е идентифицирана.

Вариант 2 „Приемане на проект на ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за удостоверенията за електронен подпис в администрациите“

Описание: Този вариант предвижда отмяна на остарели и противоречиви разпоредби, уеднаквяване на правилата за използване на квалифицирани електронни подписи в администрациите, привеждане на наредбата в съответствие със ЗЕУ и ЗЕДЕУУ и създаване на правни основания за използване на инструмент, създаден от Европейската комисия, за валидиране на КЕП.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

1. Правна сигурност и съответствие с правилата в ЕС:

- инструментът на ЕК гарантира валидиране според Регламент (ЕС) 910/2014 (eIDAS);
- администрациите и съдилищата получават уверение, че подписите са проверени по единни правила, признати във всички държави членки.

2. Унифицирани практики:
- всички администрации ще използват един и същи механизъм за валидиране, което елиминира различните интерпретации и локални решения;
- намалява се рискът от отказ за признаване на електронни подписи, издадени от доставчици в други държави от ЕС;
- подобрена трансгранична съвместимост: гарантирано валидиране на КЕП, издадени от всеки квалифициран доставчик в ЕС.

4. Намаляване на административната тежест
- администрациите, в т.ч. министърът на електронното управление, не трябва да поддържат собствени валидиращи системи или да сключват отделни договори с множество доставчици;
- инструментът централизира процеса, което намалява разходите за разработка и поддръжка.

5. По-висока сигурност и доверие:
- използването на официален инструмент на ЕК намалява риска от технически грешки или уязвимости;
- повишава доверието на гражданите и бизнеса, че електронните подписи ще бъдат коректно разпознати;

6. Подкрепа за цифровата трансформация на администрацията:
- валидирането на всички КЕП чрез европейски инструмент създава стабилна основа за пълна дигитализация на административните услуги;
- подпомага изпълнението на националните и европейските стратегии за цифрова трансформация.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

1. Зависимост от централизирана инфраструктура на ЕС - ако инструментът на ЕК не е достъпен (технически проблем или прекъсване), има риск от оперативна уязвимост и забавяне на работата;
2. Необходимост от обучение – използването на инструмента изисква обучение на служителите, което в краткосрочен план това води до допълнителни разходи и натоварване;
3. Потенциални проблеми с производителността - при голям брой заявки едновременно (масови административни процедури, обществени поръчки и др.) инструментът може да се натовари, което би довело до забавяне или блокиране;
4. Ограничена гъвкавост - централизиран инструмент означава, че държавите членки имат по-малък контрол върху развитието на функционалностите;
5. Рискове, свързани със съвместимостта - при различия във времеви зони, формати или специфични случаи (напр. стар подпис с вече оттеглено удостоверение), инструментът може да даде неочаквани резултати, което да доведе до правна несигурност.

Извод: Отрицателните въздействия са основно технически и организационни. Въпреки това те са управляеми чрез осигуряване на резервни решения и обучение.

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани.

Въздействия върху малките и средните предприятия:
Не са идентифицирани.

Административна тежест
Не е идентифицирана.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

---

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

		Вариант „Без действие“	**Вариант 2**
Ефективност	**Цел 1: Отмяна на остарели разпоредби и привеждането им в съответствие със ЗЕУ и ЗЕДЕУУ**	3	1
	Цел 2: Въвеждане на единен режим за използване на квалифициран електронен подпис в администрациите и осигуряване на правна сигурност на действията, извършвани от служителите в администрацията	3	1
	Цел 3: Валидирането на електронни подписи да се основава на всички КУКЕП, издавани от квалифицирани доставчици на удостоверителни услуги на територията на Европейския съюз	3	1
Ефикасност	**Цел 1: Отмяна на остарели разпоредби и привеждането им в**	3	1

		съответствие със ЗЕУ и ЗЕДЕУУ		
		Цел 2: Въвеждане на единен режим за използване на квалифициран електронен подпис в администрациите и осигуряване на правна сигурност на действията, извършвани от служителите в администрацията	3	1
		Цел 3: Валидирането на електронни подписи да се основава на всички КУКЕП, издавани от квалифицирани доставчици на удостоверителни услуги на територията на Европейския съюз	3	1
	Съгласуваност	**Цел 1: Отмяна на остарели разпоредби и привеждането им в съответствие със ЗЕУ и ЗЕДЕУУ**	3	1
		Цел 2: Въвеждане на единен режим за използване на квалифициран електронен подпис в администрациите и осигуряване на правна сигурност на действията, извършвани от служителите в администрацията	3	1
		Цел 3: Валидирането на електронни подписи да се основава на всички КУКЕП, издавани от квалифицирани	3	1

	доставчици на удостоверителни услуги на територията на Европейския съюз		

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.
1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:
ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;
ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;
съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 2 „Приемане на проект на ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за удостоверенията за електронен подпис в администрацията“.

По проблем 2: Вариант 2 „Приемане на проект на ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за удостоверенията за електронен подпис в администрацията“.

По проблем 3: Вариант 2 „Приемане на проект на ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за удостоверенията за електронен подпис в администрацията“.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

○ Ще се увеличи

○ Ще се намали

◉ Няма ефект

Не се очаква промяна на административната тежест, тъй като с предлагания акт не се предвижда създаването на допълнителни изисквания за справки и представяне на документи, не се въвеждат нови регулаторни режими.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.
1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Не се създават нови регулаторни режими, не се засягат съществуващи режими и услуги.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.
1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).
1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.
1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.
1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.
1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

○ Актът засяга пряко МСП

◉ Актът не засяга МСП

Няма да бъдат създадени финансови, административни или други задължения за МСП.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани конкретни рискове от изпълнението на избрания вариант на действие, включително и за възникване на съдебни спорове.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

На основание чл. 26, ал. 4, изр. първо от Закона за нормативните актове, проектът на нормативен акт ще се публикува на Портала за обществени консултации и на официалната интернет страница на Министерството на електронното управление.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

- Закон за електронния документ и електронните удостоверителни услуги;
- Закон за електронното управление;

- Наредба за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги;
- https://btvnovinite.bg/bulgaria/darzhavnata-administracija-premahva-izcjalo-hartijata.html;
- https://dariknews.bg/novini/bylgariia/kraj-na-hartiiata-vyvezhda-se-izcialo-elektronen-obmen-na-dokumenti-v-dyrzhavnata-administraciia-2413266;
- https://egov.government.bg/wps/portal/ministry-meu/press-center/news/news290525;

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Михаил Ръсин – директор на дирекция „Електронна идентификация и данни“, Министерство на електронното управление

Дата: 30.09.2025 г.

Подпис: Mihail Ventsislavov Rasin

Digitally signed by Mihail Ventsislavov Rasin
Date: 2025.09.30 16:22:53 +03'00'